

Vanwaar komt mijn taal?

Bij de start van een nieuw schooljaar vindt een juf van het 5de leerjaar het belangrijk om aandacht te besteden aan kennismakingsmomenten.

Aangezien de school vele verschillende nationaliteiten heeft, doet ze dit meestal aan de hand van de wereldkaart, waarbij haar leerlingen vertellen waar hun ouders, grootouders of zichzelf geboren zijn.

Doel

- Aanknopingspunten zoeken in de eindtermen en leerplannen om talige diversiteit een plaats te geven.
- Nieuwsgierigheid uiten (leerkracht) en ontlocken (leerlingen) ten aanzien van de achtergrond van de leerling.
- Kansen creëren om gelijkenissen en verschillen te ontdekken.
- Ieders identiteit erkennen en waarderen.

Voor wie

Alle leerkrachten lager onderwijs

Tijd

Korte versie: 20 min.

Lange versie: 1u

Hoe

Het team bekijkt het filmpje 'Waar komt mijn taal vandaan?' Daarna gaan de deelnemers na welke eindtermen en leerplandoelen zoal aan bod komen. De leerkrachten worden zich zo bewust van de aanknopingspunten in de eindtermen en leerplannen om talige diversiteit een plaats te geven in hun lessen.

Voor de coach

- 💡 Indien je weinig tijd hebt, kan je via de **korte versie** van de opdracht ('Vanwaar komt mijn taal?') brainstormen over de eindtermen die aan bod komen. In de korte versie is het niet zozeer de bedoeling om de 'correcte eindtermen' op te lijsten, we brainstormen eerder over de ruime waaier aan leerdoelen die tijdens een talen-sensibiliserende activiteit aan bod kunnen komen. Het is voor de coach wel handig om de volledige lijst met eindtermen achter de

hand te hebben: <http://www.ond.vlaanderen.be/curriculum/>. Zo kun je tijdens het plenum de resultaten van de groep aanvullen.

- 💡 In de **lange versie** van de opdracht nemen de deelnemers de leerplannen van het eigen net onder de loep. Elke deelnemer legt de focus op een specifiek deel van het leerplan.

Enkele suggesties betreffende de doelen die de leerkracht voor ogen heeft:

- 💡 **De leerkracht wil via deze activiteit haar leerlingen breed observeren.**

Hierdoor krijg je zicht op de diversiteit in lerende groepen. Hoe ziet het sociale gedrag van de lerende in verschillende situaties in de klas eruit? We kijken ook naar situaties buiten de klas die op het eerste zicht niets met schools leren te maken hebben. Zo blijft de leerkracht alerter voor de aanwezige diversiteit, de perspectieven en competenties. Op deze informatie kun je jouw didactisch handelen voortbouwen. In deze activiteit kan je leerlingen breed observeren om een beeld te krijgen van:

- de talige en culturele achtergrond van leerlingen,
- de talige competenties van leerlingen.

De informatie die de leerkracht via deze activiteit verkrijgt, kan ze later inzetten om te differentiëren (bv. samenstelling van groepen).

Suggesties voor bijkomende vragen:

- 💡 **Zien de deelnemers zich ook een gelijkaardige activiteit doen in hun klas?**

- Ook indien de talige achtergronden in hun klas (op het eerste zicht) minder divers zijn?
- Wat zijn redenen om het wel te doen?
- Welke redenen heb je om het niet te doen?

- 💡 **Afhankelijk van de leerlingen die je in de klas hebt, kun je variëren met de provincies in Vlaanderen, de wijken in de stad of de naburige dorpen!**

Verloop

KORTE VERSIE

Stap 1: FILM BEKIJKEN

Stap 2: OPDRACHT in GROEP

Stel groepen samen van ongeveer 4 à 5 personen. Elk groep beschikt over een flap die in twee gedeeld is: A & B.

Elke groep buigt zich over volgende vragen:

- A-kant van de flap:
  - Welke doelen heeft de leerkracht voor ogen bij deze activiteit?
  - Wat maakt deze doelen volgens jullie zinvol?

- B-kant van de flap:
  - Welke eindtermen komen in deze activiteit aan bod?

Stap 3: BESPREKING in GROTE GROEP

Bespreek de antwoorden en maak desnoods een algemene lijst met eindtermen die bij de activiteit aan bod komen. Onder 'voor de coach' vind je enkele suggesties om in te brengen tijdens de plenaire uitwisseling;

VERDIEPENDE VERSIE

Stap 1: FILM BEKIJKEN

Stap 2: OPDRACHT in GROEP

Stel groepen samen van 3 personen. Elke deelnemer beschikt over een leerplan.

- Deelnemer A: focust op wereldoriëntatie,
- Deelnemer B: focust op taal,
- Deelnemer C: focust op de leergebiedoverschrijdende eindtermen rond sociale vaardigheden.

De opdracht bij het filmpje is tweeledig:

1. Gemeenschappelijke vraag voor elke groep:
  - Welke doelen heeft de leerkracht voor ogen bij deze activiteit?
  - Wat maakt deze doelen volgens jullie zinvol?
2. Elke deelnemer gaat na voor zijn onderdeel van het leerplan:
  - Welke leerplandoelen uit de activiteit komen aan bod?

(Onder 'voor de coach' vind je enkele suggesties om in te brengen tijdens de plenaire uitwisseling)

'Voor de coach'

Kijken en herbekijken.

Denk na of een tweede visie nuttig kan zijn. Je kijkt anders naar het filmpje met een discussie achter de kiezen. Ook zonder discussie meteen een tweede keer kijken is zinvol. Zo valt het je op dat je bij de tweede passage andere dingen op de voorgrond komen.

Thuis of apart bekijken

In sommige teams kan het handig zijn om mensen thuis te laten kijken als voorbereiding op de sessie. Let er wel op dat je mensen vraagt om meteen notities te nemen.

 Kijken met afvinklijst

Maak desnoods een kijkwijzer voor de leerkracht. Dat kan zeker handig zijn als hij een gerichte observatie-opdracht heeft zoals in de uitgebreide versie. Afvinken werkt iets vlotter dan schrijven terwijl de film loopt. Zeker als de leerkracht al tijd kreeg om de afvinklijst vooraf door te nemen.

Materiaal

Film 'Vanwaar komt mijn taal?', [de eindtermen](#), de leerplannen waar de deelnemers mee werken.

Bronnen

Iris Roose en Vicky Verley, Steunpunt Diversiteit & Leren in het kader van het Validivproject.